

1971

**Konsulentent for ferskvannsfisket
i Vest-Norge**

Strandgt. 191 - 5000 Bergen
Tlf. 18382

Direktoratet for jakt, viltstell
og ferskvannsfiske.
7000 Trondheim.

Deres ref.

Vår ref.

Dato

161/71V/760.51/ØV/PIM/uj. 9. mars 1971.

Strand kommune, Rogaland. - Ekspropriasjon av Åsvatn.

./. Vedlagt returneres sakens dokumenter.

H.r.adv. Karl Wyller søker den 19. november 1970, på vegne av Strand kommune, om ekspropriasjonstillatelse for å utnytte Åsvatn som vannkilde, herunder blant annet rett til å demme og regulere vannet med 2 m.

Åsvatn ligger ca. 1 km nordvest for Jørpeland. Høyden o.h. er 212 m og arealet ca. 54 ha. Nedslagsfeltets areal er 3,2 km². Vannet utnyttes idag som kilde for tre vannverk og blir regulert 1 m.

Produksjons- og fiskeforholdene i vannet ble undersøkt den 22.-23. februar 1971 med følgende resultat:

Vannkvalitet.

pH	Sikte- dyp	Vann- farge	Ledn.evne $\frac{1}{18} = n \cdot 10^{-6}$	Tot. hårdh. mg CaCO ₃ /l	Ca hårdh. mg CaCO ₃ /l
6,3	7,0	gullig grønn	41,4	11,4	5,4

De kjemiske verdiene må betegnes som relativt høye og velegnet for fiskeproduksjon.

Fauna.

Bunndyrtettheten på 2 og 10 m dyp var henholdsvis 910 og 130 individer pr. m². Dominerende dyregrupper - fjærmygg-larver, muslinger, vårfluelarver og døgnfluelarver. Bunnprøven fra 5 m ble knust under transport og individtall kan derfor ikke oppgis.

Totalt sett må vannet karakteriseres som middels næringsrikt.

Fisk.

Vannet har bestand av røye, aure og ål.

Under prøvefisket ble det brukt 14 garn av forskjellige omfar og fangsten ble 65 røyer og 2 aurer.

Fangstresultatet på de forskjellige omfar:

	<u>18</u>	<u>20</u>	<u>22</u>	<u>24</u>	<u>26</u>	<u>32 omfar</u>	
%	0	0	3	9	7	30	18

Fangstens fordeling på 3 cm lengdegrupper:

	<u>17-19</u>	<u>20-22</u>	<u>23-25</u>	<u>26-28</u>	<u>29-31 cm</u>
Røye	5	25	19	14	2
Aure		2			

Begge aurene var 2 år gamle og hadde vekst meget godt. Alderen på røya ble ikke undersøkt.

Kjøttfargen hos røya var overveiende rød og lyserød, mens auren var hvit. Kvalitet og kondisjon var etter årstiden god.

Analysen av mageprøvene viser at røya hadde spist fortrinnsvis planktoniske krepsdyr og døgnfluelarver.

Gytemulighetene for auren er meget dårlige, men tydeligvis gode for røya.

Konklusjon.

Åsvatn er et middels næringsrikt vann med relativt store bunndyrmengder i strandsonen. Fiskebestanden består hovedsakelig av røye med et begrenset antall aure. Fisken er av normalt god kvalitet og bestanden er sannsynligvis i balanse med næringsmengdene. Det fiskes en god del av grunneierne og ifølge lokale opplysninger var avkastningen siste år ca. 1.000 kg. Dette tilsvarer ca. 18 kg/ha.

Ved en økt regulering vil bunndyrene delvis forsvinne fra reguleringssonen og fiskeproduksjonen vil gå tilbake. Dette vil få størst innflytelse på aurebestanden som sannsynligvis blir ytterligere redusert. Erfaringer fra andre moderat regulerte vann (<3m) viser nemlig at røyebestanden blomstrer kraftig opp på bekostning av aurebestanden. Det kan ofte vise seg vanskelig å holde kontroll over røyebestanden etter at reguleringen har virket en tid.

Det kan sikkert drives et godt fiske i vannet etter regulering, men dette avhenger av at konsesjonsbetingelsene inneholder bestemmelser om utsetting av fisk, spesielt settefisk av aure. Dessuten bør regulanten kunne tilpliktes å drive utfiskinger for eventuelt å stoppe en akselererende overbefolkning (av røye).

For å utforme konkrete pålegg er det videre nødvendig at regulanten bekoster undersøkelser.

Forslag til konsesjonsbetingelser:

Etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement eller den dette bemyndiger, plikter konsesjonæren:

1. å bekoste og sette ut mengde og/eller settefisk, herunder også flerårig fisk.
2. å foreta utfiskinger (uttynninger) dersom reguleringen fører til overbefolkning eller en forverring av de naturlige forhold.
3. å bekoste fiskeribilogiske undersøkelser herunder også årlige kontrolltiltak.

Forslag til endring av klausulene:

I klausulene har Statens Institutt for Folkehelse foreslått at båttrafikk på vannet skal forbys. Dette medfører at fisket og fiskemulighetene i fremtiden blir svært begrenset. Røyebestanden kan bare utnyttes ved bruk av bundne redskaper som garn og not, og dette fisket kan ikke drives uten båt. Så fremt dette ikke blir tillatt må fisket ansees som totalskadet. En vil derfor foreslå at punkt 15 i klausulene ikke blir gjort gjeldene for de fiskeberettigede. Et annet alternativ er at forbudet bare omfatter båter drevet med forbrenningsmotor. I denne forbindelse kan det opplyses at det idag finnes elektriske båtmotorer basert på batteridrift. Disse vil sannsynligvis ikke representere noen stor forurensningsfare.

Øivind Vasshaug

Per Ivar Møkkelgjerd